

Svar på skriftligt spörsmål SSS 110/2023 rd

Svar på skriftligt spörsmål om datakommunikationsförbindelserna i gränstrakterna

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 110/2023 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Kosonen /cent m.fl.:

Vad ämnar regeringen göra för att trygga fungerande datakommunikationsförbindelser i sydöstra och östra Finland, hur tryggas säkerheten för invånarna och myndigheternas verksamhetsförutsättningar i gränsområdena och hur säkerställer man att även invånarna i östra Finland erbjuds möjligheter till att arbeta och studera på distans samt använda de möjligheter som digitaliseringen erbjuder?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Internationellt sett är tillgången till mobilnät på en utmärkt nivå i Finland. Tillgången till driftsäkra kommunikationstjänster är viktig överallt i Finland. För närvarande täcker 4G-näten över 99 procent av vår befolkning och 5G-näten täckte över 87 procent av befolkningen i slutet av 2022. Mobilnätens omfattande täckning säkerställs genom att i en del av nätkoncessionerna i frekvensområdena inkludera skyldigheter gällande befolkningstäckning. Detta garanterar dock inte en viss överföringshastighet, utan teleföretagen utvecklar i princip mobilnätets kvalitet på marknadsvillkor. Förbindelsens kvalitet och den verkliga hastigheten i mobilnätet varierar också beroende på till exempel antalet användare, basstationens läge och terrängens form.

I lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) garanteras varje medborgare som samhällsomfattande tjänst rätt till ett fungerande bredbandsabonnemang på basnivå på sin stadigvarande boningsort. Med abonnemanget måste man kunna sköta ärenden på så kallade normala e-tjänster. Skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster är en sista utväg för att trygga tillgången till bredbandsabonnemang, om en nättjänst inte är tillgänglig på marknadsvillkor. Den myndighet som övervakar skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, Transport- och kommunikationsverket, hjälper till att lösa specificerade täckningsproblem på basis av kontakter. Om det är nödvändigt att utse ett företag för samhällsomfattande tjänster inom ett visst geografiskt område, ska Transport- och kommunikationsverket genom sitt beslut utse det företag för samhällsomfattande tjänster som har de bästa förutsättningarna för tillhandahållande av samhällsomfattande tjänster.

Detta företag ska tillhandahålla tjänster som omfattas av skyldigheten att tillhandahålla samhälls-omfattande tjänster till ett skäligt pris. Minimihastigheten för det samhälls-omfattande bredbandet höjdes till 5 Mb/s genom statsrådets förordning 2021. I statsrådets förordning fastställs också minimi-, normal- och maximihastigheter för den faktiska hastighet som det samhälls-omfattande bredbandet ger. Ett bredbands- eller telefonabonnemang ska fungera på ett ställe hemma eller i företagets verksamhetsställe. Detta kan kräva åtgärder av användaren för att förbättra hörbarheten, såsom småskaliga antennlösningar.

Dessutom pågår i Finland ännu fram till slutet av 2023 ett statligt stödprogram för att bygga mycket snabba optiska fibernät i områden där de inte byggs på marknadsvillkor. Med hjälp av det tidigare bredbandsprogrammet har man byggt sammanlagt cirka 27 500 kilometer optiskt fibernät och inkluderat 130 000 hushåll eller verksamhetsställen i nätet. I enlighet med regeringsprogrammet kommer kommunikationsministeriet att bedöma behovet av att med statliga medel stödja byggandet av bredband även i framtiden. Hösten 2023 inleddes också jord- och skogsbruksministeriets projekt för att bygga så kallade byanät. Projektet stöder byggandet av bredbandsnät i områden där mycket snabba datakommunikationsförbindelser inte byggs på marknadsvillkor. Under perioden 2023–2027 anvisas det 53 miljoner för att finansiera projektet.

Den kritiska myndighetskommunikationen har genomförts i myndighetsnätet Virve, som är oberoende av kommersiella aktörers nätlösningar. Virve 2 som tas i bruk i framtiden bygger upp en ny bredbandig tjänst för myndighetskommunikation tillsammans med kommersiella företag och statsbolaget Suomen Erillisverkot fungerar som lagstadgad tjänsteoperatör för Virve. Bolaget tillhandahåller de centrala informationssystemen och även producerar tjänster för dem.

Helsingfors 20.10.2023

Kommunikationsminister Lulu Ranne